

SV. KONRÁD Z PARZHAMU.

Dvacáté století přineslo Církvi Boží řadu nových světců a světic. Všechny katolíky naplňuje velikou radostí, že i v nynější smutné době, kdy víra zeslábla v mnohých srdcích a zkáza mravní se stává stále zhoubnější, ukazuje nám Bůh krásné příklady hrdinů, kteří před námi kráčeli cestou k nebi, aby byli jasnými hvězdami nám, kteří putujeme k Bohu.

Na Hod Boží svatodušní, dne dvacátého května 1934 byl prohlášen za svatého prostý, světu dosud neznámý, vrátný kláštera kapucínského ve Starém Ötingu. Opět nový světec! Sv. Otec se o něm takto vyslovil: „Fratr Konrád jest skromným, ale proto nikoli malým světcem. Každý světec jest veliký. On pěstoval křesťanské ctnosti nikoliv způsobem obyčejným, nýbrž jako hrdina“. Mějme na paměti slova sv. Tomáše: „Větší statečnosti jest zapotřebí ku pěstování trpělivosti než ke konání činů.“

Bratr Konrád jest nyní dobře znám i mimo svou rodnou zemi. A od mnohých jest uctíván jakožto druhý sv. Antonín. Skutečně velmi rád pomáhá. Kéž by byl i u nás zářící hvězdou mnohým, jichžto lodička života ztratila pravý směr!

Bohumilé mládí.

Kolébka jeho stála v sousední zemi bavorské v Parzhamu. Dne dvacátého prosince 1818 narodilo se zbožné rodině rolnické ve dvoře

„Venus“ deváté dítě a bylo ještě téhož dne ve farním kostele sv. Wolfganga ve Wengu (diec. pasovská) křtem sv. přijato do církve svaté pod jménem Jana Evangelisty Birndorfera. To dítě se mělo jednou státi milostí a požehnáním pro celou církev bojující a pro všechny, kteří zde na zemi žijí, trpí a bojují, aby si nebe zasloužili.

Rodiče věnovali malému Jeníkovi tutéž péči jako ostatním dětkám, ale upozorovali záhy, že to dítě se vyznamenává zvláštní vroucností a sebraností, zvláště při společných modlitbách rodinných. Avšak ty Jeníkovy nestačily. Vyhledával si skrytý koutek, aby se mohl nerušeně modliti dále. Takový příklad působil ovšem mocně na starší sourozence a čeládku. Tak rostl v nerušeném styku s Bohem pod vedením matky, jež první zasela do jeho mladé duše zbožné sítě.

Od svého sedmého roku navštěvoval obecnou školu ve Weng-u, kde byl z nejlepších žáků. A týž rok 1825 přijímá poprvé s ostatními dětmi v mladistvém věku svátostného Spasitele a sv. biřmování. Milostí Boží posvěcen a posílen, stal se pevnějším a vážnějším a její účinky byly na něm patrný. Cestou do školy, jež trvala půl hodiny, modlil se zbožně růženec a brzy k tomu získal i své spolužáky, kteří potom, rozdělivše se na dva sbory, střídavě se modlili. Byla to dojemná podívaná na to skromné procesí, kráčeující po ní cestou.

Jeník nesnesl hrubostí, roztržek ani hádek; byly mu do duše protivny. Jeho jemný cit se snažil zjednati mír a svornost. Čeho nedokázali rodiče, toho dosáhly jeho prosby a domluvy, a těm nikdo neodolal. Slyšel-li rouhání nebo klení, padal na kolena jako raněný a se slzami v očích prosil Boha o smilování. Nikdo se ani neopovážil mluvit v jeho přítomnosti neslušné nebo hrubé řeči; byl by se se špatnou potázel. „Tiše. Jeník Birndorfův jde!“ — A mnohé zlé slovo umlklo. Probudil se stud.

Záhy bylo vloženo na jeho ramena těžké břímě kříže. Ve věku čtrnácti let ztratil milovanou maminku, a za dvě léta po ní ho opustil drabý otec. Jaké to bolesti! Tak mlád a již bez rodičů! Nebyl však opuštěn. Rodiče dobře vychovali své děti, a starší sourozenci pokračovali věrně v jejich díle, podle daného příkladu a zbožné zvyky, modlitby ranní a večerní, svatý růženec, časté sv. přijímání a vše ostatní zachovali jako za jejich života.

Jeník se práci nevyhýbal; pracoval jako čeledín. Pomáhal rád a vydatně. A aby ani při práci nezapomněl na přítomnost Boží, míval v ruce růženec neb křížek. Doma ve stodole si pověsil několik svatých obrázků, znázorňujících nějaký výjev z utrpení Páně nebo bl. Panny Marie a tam klečel a prodléval každou volnou chvíli, nebo když byl v práci oddech, nebo když byl se svou prací dříve hotov. Své povinnosti jako rolnický synek vykonával seč

byl a jak mu bylo uloženo. A ani v zimě nezahálel; dobře jí využil. Již časně ráno vstával a vydával se na cestu. Ať fičel vítr neb sních zavál cesty, nebo voda zaplavila stezky a louky, to vše nezastrašilo Jeníka, a třeba až po kolena se brodil sněhem a spěchal do kostela sv. Wolfganga ve Wengu, kde často již o půl čtvrté ranní klečel a čekal trpělivě, buď před kostelem nebo mezi dveřmi, až kostelník otevře.

Když nebylo ve Wengu ranní mše sv., cho-
díval v neděle a svátky, aby mohl jíti k sv.
přijímání, nejprve do Griesbachu, asi hodinu
vzdáleného a po sv. přijímání a díkučinění vra-
cel se do své farnosti Wengu na farní bohosluž-
by. Odpoledne rád navštěvoval hodinu cesty
vzdálený Birnbach, kde býval v kostele první.
Při sv. požehnání klečel, pohřížen v modlit-
bách, v koutku a poslední odcházel. Tak trávil
sváteční dny. Jeho zjev působil na každého
kdo jej potkal na těch cestách dojmem boha-
bojného muže: klobouk měl v ruce, byl tichý
a usebraný a zdravil uctivě. Probouzel svým
příkladem a slovem náboženský život svých
druhů ze lhostejnosti, podnikal s nimi malé
pouti do různých památných svatyní v okolí.
Často vykonávali i větší pouti, a to lačni a
modlíce se, někdy až šest hodin cesty. Silou jim
byla duševní radost.

Nepohrdal ani duchovní útěchou a posilou
z náboženských spolků, dobře si jsa vědom,
co znamenají pro duchovní život. Proto se stal

členem spolku klanění Nejsvětější Svátosti, Mariánské družiny, bratrstva Neposkvrněného Srdce Bl. P. Marie „za obrácení hříšníků a zachování čistoty“ a hlavně III. řádu sv. Františka byl nejhorlivějším a nejvěrnějším členem. Jako úd bratrstva ku pomoci a útěše umírajících dostal sv. Aloisa za patrona šťastné smrti. Za hodinku klanění byla mu určena doba od 7. do 8. hod. večer. Řízením Božím se stala ta hodina po padesáti letech jeho hodinkou smrti.

Když se zase, po dlouhé době, konaly v okolí sv. misie, nevynechal žádné. Zejména, když byly konány veliké missie v kostele sv. Anny v Eringu, vykonal generální sv. zpověď. A od té chvíle se velmi změnil; žil jakoby již světu nepatřil: v mlčení, samotě a postu. Cítil, že Bůh jej volá k jinému životu. Čeho však Bůh od něho žádá, zůstalo mu dosud tajemstvím a proto čekal trpělivě dále. Kolem roku 1840 měl štěstí poznati při pouti v Aigenu vzácného kněze, jenž byl hojně navštěvován i od kněží a ve vážnosti jako zpovědník. Toho si zvolil za zpovědníka a duchovního vůdce, jemu otevřel své srdce a svěřil touhu po stavu řeholním. Od toho roku pak po devět let, každých čtrnáct dní k němu chodil ke sv. zpovědi. Bylo to pro něho spojeno s obětí, neboť brzy po půlnoci vstával, aby po šestihodinové cestě včas se dostal na ranní mši svatou. Po ní vykonal sv. zpověď, přijal Tělo Páně a po vroucím díkůčinění se vracel domů lačný.

Pod otcovským vedením tohoto kněze, jenž jej úplně poznal, dozrálo jeho řeholní povolání a zároveň sesílila jeho obětavost a pokora. Zatím tři z jeho sourozenců, totiž dvě sestry a bratr, vstoupili do stavu manželství a Janovi připadl, dle přání celé rodiny, krásný dvorec. Avšak jemu nebylo těžkým všeho se odříci; poznalť již dávno své povolání. Rozdal podle slov Pána Ježíše celé své jmění. Polovinu daroval na rozšíření hřbitova své rodné farnosti a polovinu chudým. Pak již ho nic nezdržovalo. Duchovní vůdce, který ho dostatečně vyzkoušel, vymohl mu přijetí tam, kam ho srdce táhlo, do kláštera kapucínů ve Starém Öttingu.

Když se byl rozloučil s otcovským domem, kde prožil bohumilé mládí, svolal své věrné domácí před domácí oltář, u něhož měl k nim promluvu, na kterou nikdy nezapomněli. Nato odešel, aby nastoupil sám se svým Bohem cestu dokonalosti.

V klášteře.

V září roku 1849 překročil Jan Birndorfer práh kláštera sv. Anny ve Starém Öttingu. Zakrátko, oblečen byv v terciářské roucho a pojmenován Konrád, byl přidělen vrátnému za pomocníka.

Počáteční nesnáze, jež byly pro něho jako více uzavřeného dosti značné, přemohl odhodlanou a pevnou pokorou statečně a počítal si

za štěstí, že smí přebývati na poutním místě Matky Boží.

Proto jistě bolestně se ho dotkl rozkaz, aby se odebral do Burghausenu. Po půl roce šťastně prožitém volali ho k lůžku těžce nemocného kněze P. Gabriela, znamenitého uspořadatele provincie bavorské, jenž po léta trvajícím velikým úsilím křísil řeholního ducha i kázeň. Svatá práce ve světelnice nemocného záhy bratra Konráda těšila. Vždyť i zde stál ve službách Božích.

Když poznali představení dostatečně život a skromnou povahu bratra Konráda, poslali ho roku 1851 do noviciátu v Laufenu. Na svátek Vtisknutí sv. pěti ran sv. Oci Františkovi (17. září), obdržel dlouho čekané řádové roucho. Vedle péče o duchovní život byla mu určena i práce ruční; měl pomáhati zahradníkovi. Již ve světě vedl život skrytý, takřka řeholní, avšak v klášteře se naučil důslednosti v obětech: naprosté odevzdanosti, poslušnosti, zřeknutí se vlastní vůle, vlastního úsudku a názoru. Bylo mu tenkrát již třiatřicet let, již mnoho sám rozhodoval, nesl zodpovědnost, radil a určoval, avšak přece získal to největší vítězství: úplně se podrobiti i jako zralý muž.

Dvakráte v noviciátě onemocněl, ale přece nechtěl sleviti. V jednom dopise téhož roku píše: „Modlete se za mne, aby mi Pán Bůh dal pevné zdraví.. abych tento rok dobře přestál, abych se stal dobrým bratrem, kapucínem, ne-

boť takovému bratru jest dobře žíti a umříti.“
V tichosti a s rozhodnutím pracoval pro svůj řeholní život. Před svatými sliby si napsal pevná předsevzetí, jež plnil po celý svůj život neúnavně, a jež mu byla cestou k svatosti a klíčem k dokonalosti. Jsou tak jednoduchá, že i každý neřeholník je může beze všeho vzítí za své.

„Předsevzetí, jež jsem pojal s rozvahou a pln důvěry, že je s pomocí Ježíše a Marie splním.

1. Chci si navyknouti žíti vždy v přítomnosti Boží a častěji se tázati: činil bych toto či ono, kdyby mne viděl můj zpovědník nebo představený a tím spíše, kdyby mne viděl Bůh nebo anděl strážný?

2. Chci se velmi často tázati, vyskytnou-li se kříže a utrpení: Konráde, k čemu jsi zde?

3. Vycházeti z kláštera chci co nejméně, jen žádají-li to láska k bližnímu nebo poslušnost, zdraví, pouť neb kterýkoliv jiný dobrý účel.

4. Chci se velmi vynasnažiti, lásku bratrskou v sobě a ve druhých udržovati. Tu se chci velmi chrániti, abych ani slova nepromluvil, které by bylo proti lásce. Chyby, nedostatky a slabosti svých spolubratří chci velmi trpělivě snášeti a chci je, jak jen bude možno, přikrýti pláštěm lásky, nenastane-li však povinnost je vyjeviti tomu, kdo je může zameziti.

5. Mlčení chci přesně zachovávat, jak jen bude možno. V řečech chci býti vždy skou-

pým a tak se uchrániti mnoha chyb, abych mohl lépe mluvit s Bohem.

6. U stolu chci pamatovati vždy, jak jen bude možno, na přítomnost Boží a chci se chovati velmi skromně a odepřít si ta jídla, která mám nejraději a chci se zvláště v tom umrtvovati, kde je to nejméně patrné. Nikdy nebudu jísti mimo určenou hodinu.

7. Do chóru půjdu hned, jakmile mne zavolá zvon, nebudu-li jinak zaneprádněn.

8. Styku s osobami druhého pohlaví se chci, jak jen bude možno, vystříhati, nebudu-li mi poslušností uložen úkol, abych s nimi mluvil. Tu však chci býti velmi vážným a oči držeti na úzdě.

9. Poslušnosti chci vždy přesně a dochvilně dbáti a zvláště chci si dáti co nejvíce záležitosti na tom, abych ve všech věcech bojoval proti vlastní vůli.

10. Chci se velmi snažiti zachovávat i maličkosti a každé, zvláště dobrovolné nedokonalosti, jak jen možno, se vystříhati. Svaté řehole se chci pevně držeti a nikdy ani o píď se od ní neuchýliti, ať přijde cokoliv.

11. Chci se vždy snažiti, abych měl velmi vroucí úctu k Marii, blahoslavené Panně a také se hodně snažiti následovati její ctnosti“.

Jak je viděti, není v těch předsevzetích žádných zvláštností. Žádného hrdinství neslibuje, nýbrž: „Chci si dáti záležet..., chci se snažiti bojovat..., chci, kde jen bude možno...“

Jsou to rozumná omezení vzhledem k lidské slabosti a vnějším poměrům. Ale zato znamená u něho slovo: „jak jen mohu“, neomezenou odhodlanost k svatému boji a jasně je vidět, jak dovedl napnouti své síly pro statky věčné.

Tak vnitřně připravený složil na svátek sv. Františka, 4. října roku 1852 svaté sliby: Chudoby, čistoty a poslušnosti, jimiž se navždy spojil s Bohem a řádem. Zajásal, že již začne žíti žádoucí život skrytosti v Bohu, jen pro Boha a pro spásu duší. Avšak co učinil Bůh? Toho, který se viděl již v klidném přístavu, vytrhl z tichého kláštera v Laufenu a postavil do shonu života, na klášterní práh; toho, který utíkal ze světa, postavil tam, kde se stýkal se světem, k nejvíc navštěvované bráně kláštera kapucínského, největšího poutního místa bavorského, Starého Öttingu. Velmi se ulekl a třásl před tím úkolem a jeho zodpovědností. To, čeho se nejméně nadál, mu představení určili; toužil sloužiti jen Bohu, a nyní měl sloužiti i lidem. Byla to těžká zkouška, avšak, poněvadž ústy představených mluvil Bůh, vydal se hned a bez odmluvy na cestu. Když dospěl na určené místo, vstoupil nejdříve do kostela, aby se dal před svatostánkem úplně Bohu do služeb a zároveň si vyprosil od Něho sílu plniti Jeho svaté úmysly. Pak se ohlásil u svého nového představeného a nastoupil službu, pro kterou byl určen, a již měl zastávati po celý svůj život.

Byla to neobyčejně těžká úloha pro něho, který sotva dokončil noviciát, ale na druhé straně byla to také neslýchaná důvěra v pevnost a vnitřní ryzost jeho mladé řeholní duše.

Ve jménu Božím se dal do práce. Jeho pracovní den čítal v létě osmnáct, v zimě šestnáct, pracovních hodin. Kolik lidí přicházelo s rozličnými záležitostmi ke bráně klášterní, s dotazy, prosbou, žádostí, s dary nebo někteří pro odpočinek přes noc, s bídou tělesnou i duševní, tolik jich očekávalo od kláštera přátelství, radu a pomoc. A prostřednictvím jeho se dostalo každému toho, co očekával od kláštera. Každému věnoval čas, jednal s trpělivostí a s moudrostí a jemným citem odpovídal na otázky; vzácná a dobrá rada pak byla odměnou za důvěru lidu v prostého toho bratra. Stála ho však jeho ochota a úslužnost velmi mnoho práce. Velmi často musil během dne sháněti zpovědníka, hlavně za poutí, jež se tam velmi četně konaly, zapisovati mše svaté, uschovávat věci, které přinesli lidé k posvěcení, zprostředkovati styk kláštera s poutními výpravami. Mimo to přicházely návštěvy za kněžími a bratry a ty musel zavolati. Také přicházeli kněží, kteří žádali o nocleh a po celý den chudí cestující, tovaryši hledající práci a tuláci, kteří čekali na oběd; k poledni pak přicházeli místní chudí, jimž se dával oběd. Také přicházely dopoledne i odpoledne chudé dívky a prosily o chléb. Taková tedy byla práce sv. Konráda. Ačkoli klášterní zvonek ho volal

k bráně od rána do večera, přece nikdo ne-
uslyšel od něho slova, že již má práce dosti, že
již nemůže. Kdežto jiného ve víru práce přešla
trpělivost a mnohdy učinil nelibou poznámku,
bratr Konrád nikdy neztratil klidu, radosti ani
duševního míru a to vše zářilo mu z očí. Stávalo
se, že zatím co hledal zpovědníka, bylo čty-
řikrát až pětkrát zazvoněno. A on utíkal rov-
něž tolikrát nazpět, se stejnou přívětivostí, ať
se jednalo o důležitou věc nebo jen uličnický
kousek nebo dětinský rozmar — bylo dosti
takových bytostí, které si ty věci dovolily, chtě-
jíce ho alespoň jednou rozlobiti; ovšem nikdy
se toho nedočkaly.

Měl však ku plnění těžkého úkolu od Boha
zvláštní dar. Hledaného kněze našel vždy hned.
Tak P. Vincenc se chtěl kdysi připraviti na ne-
dělní kázání. Aby ho vrátný nenalezl, vystou-
pil na půdu, kde se usadil ve věžičce. Nikomu
o tom neřekl a proto se cítil bezpečným. Na-
jednou, připravuje kázání, slyší: „Pater Vincenc
pojďte dolů! Kdosi se chce u vás vyzpovídati.“
Bratr Konrád i tam ho našel.

V době poutí, od velikonoc přes celé léto
až do svátku Všeck svatých, musil otevírati brá-
nu již o půl čtvrté hodině ráno a nechati ji
otevřenou až do devíti hodin večer. S ním
musil zároveň vstáti i bratr sakristán, aby ote-
vřel kostel a připravil vše pro mše svaté. Avšak
bratr sakristán mnoho trpěl a bylo mu velmi

těžkým ráno vstávat. Co tedy udělal bratr Konrád? Prosil představené, aby směl převzít práci onoho bratra, jenž se jmenoval Anián. Člověk stěží pochopí, co vše vykonal za půl druhé hodiny jako sakristán a spolu vrátný, a to po celých dvanáct let. A bratr Konrád vše vykonal včas, do poslední podrobnosti, ničeho nezapomněl, ničeho nepopletl, a při vši té práci a při všem spěchu zářil jeho obličej pokojem.

Zvláštními jeho miláčky byly chudé děti. Často jich čekalo u brány kláštera semdesát až osmdesát, a všem podával chléb i polévku. Neptal se po jejich příslušnosti, ač byli mezi těmi ubožáky nepoctivci i tuláci. Bratr Konrád viděl jen bídu a té chtěl odpomoci. S počátku myslel, že musí všem pomoci, a proto dával svým chudým kde co nalezl v kuchyni, ve sklepě a na zahradě. Často byl proto kárán, ale přesto nebylo mu bráněno; neboť klášter tím netrpěl, protože čím více dával, tím více dostával od dobrodinců.

A jakou odměnu dostal za to bratr Konrád? O odměnu se věrný služebník nestaral. Byly jí potupy a výsměch, avšak on vše to odpouštěl a odplácel ještě větší láskou. Jest znám příběh, který to dosti charakterisuje. Jakýsi tulák se opozdil a přece žádal o oběd. Bratr Konrád donesl, co kuchař ještě dáti mohl. On však hodil mu talíř pod nohy se slovy: „To si můžeš sám sežrat!“ Bratr Konrád sbíraje střepiny, pravil: „Když ji nechceš, donesu ti druhou.“ — Blahoslavení tiší, neboť oni zemí vládnouti budou.

Ačkoliv mnoho rozdával a mnoho přijímal, zůstal sám chudým. Jeho pokojíček mu byl svatým a miloval jeho prostotu. O opravě a zlepšení nechtěl ani slyšeti. Vždy byl spokojen a všechno mu bylo dobré, co dostal, jenom nesmělo to býti pěkné. Starý hábit a zalátané sandály byly jeho potěšením. Někteří mu chtěli udělati radost a dávali mu rozličné věci k jeho vlastní potřebě, ale on je vždy odmítl slovy: „Nepotřebuji ničeho, stačí mně svatá chudoba.“ Slovo „to je moje“ vůbec neznal. A při své poslední chorobě, krátce před smrtí, prosí ošetřovatele: „Dejte mi náš kapesník!“ Tak byl odpoután od věcí zdejšího světa.

Čistotu srdce si zachoval až do smrti. Již doma ho nazývali andělem. Z jeho očí zářil jas, kterému se sotva ubránil, na koho pohlédl. Na zkažené a zlomyslné světáky působil jeho úctyhodný zjev a jas očí takovou mocí, že se často sebrali a zmizeli, ještě než obdrželi almužnu, anebo se odebrali do kostela, kde je bylo dlouho vidět se modliti. Velmi sešlý a zkažený mladík přišel jedenkrát, hořce plače, ke sv. zpovědi. Sotva ze sebe dostal slova. Na otázku zpovědníkovu, co ho přivedlo, vyrazil ze sebe: „Ten starý bratr tam u brány, ježž jsem prosil o chléb, tak se na mne podíval, že mi to projelo celým tělem.“ Již za mlada měl sv. Aloise za zvláštního ochránce. Podle jeho čistého příkladu se učil zachovati si čistotu až do hrobu opatrností, bdělostí, upřímností k svému du-

chovnému vůdci a hlavně častým svatým přijímáním a vroucí úctou k Matce Boží. Proto odešel do nebe s lilií nevinnosti.

S bratřími žil v úplné shodě. Během jedenácti let jeho řeholního života nikdy nepřišla na něho žaloba nebo stížnost pro nelaskavost. Rozuměl žertu a veselí a nepokazil ho. Byl-li sám terčem, nehněval se, nýbrž smál se vesele s ostatními. Druhých si nikdy nedobíral. „Běda pro zbytečné a marné řeči,“ říkával. Otvíral-li mu bratr své těžké srdce, tu on ukazoval na kříž a říkával povzbudivě: „Ve jménu Páně. Bez kříže to nejde.“ A bratr, potěšen a povzbuzen, s radostí odcházel. Lásku bratrskou dával na jevo každodenně nejrozmanitějším způsobem a, kde bylo potřebí, zaplatil ji i velkými obětmi. Tak po dvanáct roků zastával nemocného bratra kostelníka. Bratr sběratel, Piligrim, na sbírkách náhle a těžce onemocněl. Po čtrnácti dnech cítí se dosti silným a chce se vrátit do kláštera; zklame se. S napjetím všech sil se dovleče do Starého Öttingu. Jest již noc a proto celý klášter spí. Bratr Konrád mu otvírá. Nikoho nebudí, nýbrž sám vytápí celu, ukládá nemocného, vaří teplou polévku, a stará se o něho tak, jak jen matka se může starati o své dítě. Bratr tento se dožil vysokého věku a vždy se slzami v očích o tom vyprávěl. Člověka, který byl několik let řeholníkem, ale svou vinou byl propuštěn, po letech jako chudáka, žebrajícího u brány, poznal bratr Konrád přes jeho sešlost

a bídu. Nevyčítá, nýbrž i pro něho má dobré slovo, pečuje o něho, dává mu lepší stravu a občerstvení a mnohé cenné rady pro další život.

Se svými v rodném domě zůstal sice ve spojení, avšak dopisy jim psával jen zřídka. Nemluvil nikdy o věcech hmotných, nýbrž o věčných stacích. „Milujme jen dobře Pána Boha a jistě dospějeme do nebe,“ říkával. Byl sice několikrát ve svém domově, ale dlouho tam nevydržel, a ještě k tomu skoro všechn čas ztrávil v kostele před svatostánkem, a toužil po svém klášteře. Doma je doma.

Prameny síly a svatosti.

Kdo čte jen trochu málo životopis svatého Konráda, žasne nad velikostí jeho ctností, zvláště jeho pokory a obětavosti. Kde asi čerpal tolik síly? Odpověď je snadná: v modlitbě, v Nejsvětější Svátosti Oltářní a v lásce k Matičce Boží. Zvláště plál vroucí láskou k Svátostnému Spasiteli.

Ve dne ani v noci neustal Ho svatý bratr chváliti a Jemu se klaněti. Jeho tajemný pobyt mezi námi v té Svátosti lásky byl pro bratra Konráda živou skutečností. Bylo mu sedm let, když se sešel po prvé se svátostným Spasitelem sv. přijímáním a tenkrát to bylo pro něho velikým štěstím. Od toho okamžiku se mu stala Nejsv. Svátost mocným zřídlem, kde obnovoval s Pánem Ježíšem jednou započaté přátelství. Hleděl

býti denně přítomen mši sv., každou neděli přistupoval ke stolu Páně a vytrval třeba i dlouhé hodiny v modlitbě a rozhovoru s Pánem před svatostánkem. Z těch jisker však vyšlehly plameny lásky, když směl se svátostným Spasitelem bydlet pod jednou střechou. Neodolatelná síla ho přitahovala stále ke svatostánku.

Zbožné podání vypravuje, že sv. Alexius (Aleš), jediný syn bohatých, římských patriciů, opustiv na rozkaz Boží ihned po svatbě nevěstu, putoval jako chudý poutník širým světem, navštěvuje různé svatyně. A po sedmnácti letech vrací se Alexius nepoznán domů. Truchlíci rodiče přijali ho za vlastního syna místo svého domněle ztraceného. Tak bydlel dalších sedmnáct roků nepoznán pod schodištěm otcovského domu. Po blažené jeho smrti našli rodiče zapečetěný dopis s oznámením, že on je oním Alexiem, ježž měli za ztraceného.

Ve starém klášteře sv. Anny pod schodištěm, vedoucím od fortny do poschodí, je tmavá komůrka jen pro jednoho muže, z níž výklenkem je možno dívat se na hlavní oltář v kostele. Ke cti onoho zmíněného světce se nazývá „celou Alexiovou“. Tam bylo nejmilejší místečko sv. Konráda. Každý volný okamžik v ní rozjímal a se modlil. Záhy z rána v ní obětoval prvotiny své práce, a přes den v ní trávil skrovný odpočinek. Když trpěl od zlých lidí, kteří nešetřili jeho jemného srdce, když bolest v duši hlodala, tehdy mlčky odcházel ke Spasiteli. A

když pak opouštěl celu sv. Alexia, byl jako proměněný, a jeho obličej zářil nebeským jasem. Kdykoli šel mimo svatostánek, tu pokaždé pozdravoval eucharistického Spasitele, byť i jen kratince.

Když pak se skončila večer jeho práce a ostatní šli si odpočinout, tu pro něho počínal nejkrásnější čas: Klečival v tiché komůrce za slabého svitu voskovice a rozmlouval s Pánem. Když bratr, který ošetřoval v noci těžce nemocného, si zašel do chóru na několik okamžiků, slyšel nahlas pronášené povzdechy: „Můj Bože a mé všecko! Můj Ježíši, milosrdenství!“ I v kostele bylo slyšeti jeho slova a modlitby. Často i tiše zpíval. A někdy, když ho zahrnul Spasitel zvláště hojně milostmi, tu volal hlasitě: „Ježíši, Ježíši!“ S hlubokým pohnutím opouštěli svědkové těchto zjevů kostel. V prvních letech svého řeholního života trávil často do desíti hodin v noci, mnohdy až do půlnoci nebo dokonce někdy až do rána v hrobce mezi zesnulými, za něž se modlíval. Později mu to P. Kvardián zakázal pro slabé zdraví. Na dušičky pamatoval odpustky. Měl knížečku rozdělenou dle odpustků na každý den, a jak často jí používal, je viděti z toho, že po smrti byla úplně sešlá.

S počátku chodil ke sv. přijímání s ostatními bratry třikrát až čtyřikrát týdně. V roce 1855 dosáhl od svých představených pro velikou touhu a čistotu srdce dovolení přijímati každodenně. Bylo to pro něho velikým štěstím, jehož si

také vážil. Ale aby byl též hoden té milosti, vstával již o třech hodinách ráno a připravoval se v cele sv. Alexia vroucí modlitbou. Klečel tam na holé zemi, bez opěry a ve hluboké zbožnosti. Připravoval se bez modlitební knihy, ale přesto tak vroucně, že úcta, sebranost mysli a pohnutí byly na něm patrný, když přistupoval k svatému přijímání.

A po něm se vracel opět do své komůrky, aby se poklonil svému božskému hostu v nejhlubší úctě. Když v tom blaženém okamžiku ho volal zvon od brány, prosil svého pomocníka, aby ho zastoupil. Chtěl užítí té chvíle co nejvíce, znaje dobře slova Páně: „Beze mne nemůžete ničeho.“ Na konci díkůčinění pak získával odpustky duším v očištění.

Přerušením modliteb a ukončením díkůčinění po svatém přijímání nikterak nepřerušil spojení s milovaným Mistrem, nýbrž obnovoval je často přes den duchovním svatým přijímáním. To sílilo jeho duši, protože cítil přítomnost Páně v těžkých chvílích, kdy skutečné sv. přijímání nebylo možné. Způsob a modlitby k němu si napsal vlastní rukou.

Vysoko cenil mši svatou. Již doma se nebál cesty ani obtíží, jen aby byl na několika mších svatých. Jak byl šťastným, když měl jako vrátný výsadu každodenně přisluhovati knězi u milostného oltáře v posvátné kapli. Již doma rozjímal o mši sv., o hořkém umučení a smrti Pána Ježíše. Ten zvyk zachovával i jako řeholník. Po

dobu mše sv. nepoužíval žádných knih. Hluboce zanícen sledoval posvátné obřady a zdálo se mu, jakoby viděl Pána Ježíše na kříži, jak prolévá krev. Celý Jeho božský život, Jeho práce, oběť a utrpení rozjímal v mysli a pak odcházel s radostí obětovati svůj život za druhé ve svaté službě. Oběť mše svaté byla mu každodenní školou obětavostí, úplného odevzdání a věrného plnění jeho těžké služby.

Střed jeho života tvořila Nejsv. Svátost Oltářní a kolem ní se soustředily všechny jeho modlitby a úkony. Když pak se vracel od Nejsvětější Svátosti k svým denním pracím, vycházela z něho moc a láska, která se ničeho nelekala, vše zmohla, a svatý klid zářil z jeho obličeje. To bylo tajemství jeho života. V té síle kráčel těžkou a dlouhou cestou svatého povolání.

Láska k Ukřižovanému.

Již jako chlapec rád se díval na svatý kříž, uctíval s láskou utrpení Páně, rozjímal o něm při mši svaté, a aby na ně nezapomněl ani přes den, pověsil si obrazy utrpení Páně doma ve stodole, kde se ve volných chvílích modlil, kleče a ruce maje složeny křížem. Každý rok konal tu pobožnost horlivěji, zejména pak v postě a svatém týdnu. Denně konal pobožnost křížové cesty a také miloval jiné pobožnosti k uctění utrpení Páně; uctíval pět svatých ran,

zvláště ránu na sv. rameni Ježíšově. V hluboké pokoře a pokání vkládal veškeru svou naději na sílu v utrpení a krev božského Srdce. Proto konával rád smírnou pobožnost k Božskému Srdci. Často se slzami v očích se modlil, postil a trpěl za urážky a lhostejnost, chlad a nelásku hříšného světa.

V tichých hodinách nezřídka bylo ho pozorovati, jak má oči upřené na Ukřižovaného. Několikrát byl viděn, když se modlil ve své cele před křížem krví potříšněným a byl obklopen nadzemskou krásou. Šel-li kolem kříže, zastavil se, hluboce se uklonil, políbil prsty své pravice a jimi se dotýkal na znamení úcty a lásky ran na nohou Spasitelových. Při modlitbě měl v ruce křížek, jež držival i při práci, když mu to bylo možné. Že to, co činil, také prožíval v duši, potvrzuje dopis: „Kříž jest mou knihou...; pohled na kříž mne učí, jak se mám v té, neb oné záležitosti zachovati...; zde se učím trpělivosti a pokoře každý kříž trpělivě snášeti, ano, stane se mi sladkým a lehkým!“

A kříž byl též jeho údělem v životě. Úřad vrátného, bohatý na práci, odříkání a přemáhání sebe, byl mu také ustavičně cestou křížovou. Jak velice trpěl v zimě chladem a průvanem v chodbách kameny dlážděných a v cele sv. Alexeje. Vycházel z ní často úplně zkřehlý. A jeho vlastní cela? Ta byla přímo nad lednici. Avšak nikdy si nestěžoval. Když podotýkal někdy bratr, mající na starosti nemocné: „Ale

dnes jste celý zkřehlý," odpovídal: „Ve jménu Páně; ujde to.“ Nikdy ho nebylo pozorovati, že by se ohříval u kamen nebo u sporáku v kuchyni, ač byl chatrného zdraví. Také několi-krát onemocněl zápalem plic od zmíněného prů- vanu v chodbách a roku 1881 byl již blížek smrti. Ve svých bolestech byl velmi trpělivým a nikdy nenaříkal. Stále držel v ruce růženec a modlil se. Říkával: „V nemoci se mnoho na- učíme, chceme-li!“ Sotva trochu ozdravěl, již zase byl v práci. Velikým křížem mu byly bolesti žaludeční, jež mu ubíraly ponenáhlu síly. Jen málokdo věděl, jak ukrutné bolesti zakoušel, zvláště v noci, a přece nikdy nenaříkal a ne- dával si brániti v práci. Jak se naučil nésti svůj kříž, je viděti z těchto slov: „Jsem šťasten a spokojen v Bohu. Přijímám všechno s díky od milého Pána, ať jsou to bolesti či radosti. On dobře ví, co je pro nás nejlepší. Tak jsem vždy šťasten v Bohu.“

Láska k Matce Boží.

Kdo přicházel mezi dvanáctou a jednou ho- dinou polední do milostné kaple Panny Marie ve Starém Öttingu, viděl klečeti úctyhodného mnicha, s hlavou skloněnou, obklopeného nad- přirozenou krásou. Světec však odcházel, jakmile ucítil, že jest pozorován. Tak ho tam mohli lidé zastati každého dne. Když tak klečel, pohroužen jsa v modlitbu a v prstech držel růženec, nebo

v koutku rozjímal, byl překrásný. A kdo ho viděl, měl jen jedno přání: aby se mohl tak modliti, jak se modlil bratr Konrád; a nikdo nepochyboval, že je svatý.

Avšak Bůh chtěl lidem ukázati na bratru Konrádovi ještě více. Žhavý plamen jeho proseb a lásky se měl státi viditelný; světlo, paprsky a jiskry bylo viděti zářiti z jeho hlavy, zlaté a ohnivé koule vystupovati z jeho rtů k milostnému obrazu, a to ne jednou, nýbrž několikrát. Kdysi zazářilo při ranní mši sv. v kapli, v níž on přísluhoval, neobyčejné světlo a tři ohnivé koule vystupovaly z úst sluhy Božího. Všichni přítomní to viděli a propukli v údiv. Cizí kněz, který se modlil v kapli, pozoroval totéž. Jindy viděli nad jeho hlavou věnec hvězd. Všechny ty události jsou přísežně ověřeny a zjištěny. Bratr Konrád však neměl o tom ani tušení.

Velmi nerad se loučil s oltářem. Vždyť tolik se chtěl modliti, tolik mu toho leželo na srdci, zvláště záležitosti církve sv. Modlil se mnoho za dělníky na vinici Páně a za misionáře. I pro potřeby denního, obyčejného života měl pochopení. Kdož měli starosti s rodinou, polem nebo s jinými záležitostmi, svěřili je bratru Konrádovi a záhy poznali po výsledku, že na ně vrátň nezapomněl. Když pak vyslyšení na jeho prosbu přicházeli a vyprávěli mu o tom, tu radoval se jako dítě a odcházel rychle.

Na sklonu života.

Chůze bratra Konráda se stávala namáhavější, ale nechtěl opustiti svou službu, v níž mu pomáhal již po osmnáct roků bratr Gilbert. Své povinnosti plnil věrně; nikdy nevynechal noční modlitby chórové ani ranního přisluhování u oltáře. Musil sice již choditi o holi, ale vždy přišel včas. Celá jeho postava byla shrbená, a když šel po chodbě, již jakoby ani neviděl těch, s nimiž se setkával. Jako by jeho duch již dlel na onom světě.

V dubnu 1894 viděli ho naposledy ministrovati P. Kvadriánovi ve svatyni Panny Marie. Službu, kterou konal po jedenačtyřicet let, konal naposled. Hned potom na něho dolehlo „břímě dne“. Byl sám, jeho pomocník, bratr Gilbert, ležel nemocen. Právě v ten den přijelo sedm poutních výprav a práce čekala. Poprosil bratra Deodata, aby jen na hodinu převzal jeho službu, neboť se ho byla již zmocnila slabost. Chtěl si jen chvíli odpočinouti — ale ku bráně již nepřišel. Po nešporách se vlekl k P. Kvardiánovi a řekl mu: „P. Kvardiáne, již to nejde!“ — Rek padl na bojišti. P. Kvardián ho objal láskyplně a přikázal, aby si šel lehnouti do cely Matky Boží. „Vy jste míval Matku Boží tak rád,“ doložil. To potěšilo milého starce a vystoupil posledními silami po příkrých schodech ke krejčovské dílně pod střechou, aby poprosil bratra Pirmina o onu celu. Tam ho uložili,

a ležel spokojen, drže v ruce křížek a růženec, a tiše se modlil. Ničeho nežádal leč klidu, mysle, že to přejde.

V sobotu tak seslábl, že mu bylo uděleno sv. pomazání. Se slzami v očích děkoval P. Kvardiánovi za poslední tu útěchu a se slovy: „Pán Bůh zaplať!“ políbil mu ruku. Bolesti snášel až do poslední chvíle s neproměnlivou trpělivostí. Bratr Gilbert sám opustil lůžko, aby naposledy viděl svého milého a drahého spolubratra, a když se ho otázal, jak že se mu daří, dostal v odpověď: „Nyní již nechci mluvit, musím se připraviti na věčnost.“ Ošetřovateli, jenž mu dal o tři čtvrtě na sedm večer lék, řekl: „Nyní již můžete jít, již vás více nepotřebuji.“ Ošetřovatel však nepochopil, co mu tím mínil říci. O sedmi hodinách vykonali řeholníci večerní modlitby a každý se odebral do své cely. Jeden novic, jda kolem cely Matky Boží, vidí ve dveřích ohnutou postavu s bosýma nohama, s hořící svící v pravici a opírající se levou rukou o dveře. „Kam chcete, bratře?“ ptá se novic. Slyší v odpověď nesrozumitelná slova a ještě včas zachytne bratra do svých loktů. — Byl věrný až do posledního dechu. Slyšel totiž dvakrát po sobě zvoniti u brány a myslil, že bratr, který ho zastupoval, přeslechl, a proto s poslední silou vstal s postele, a opíraje se o dveře, volal sotva slyšitelně: „Bratře Deodate, bratře Deodate...“ Kněží a bratři ho odnesli na lůžko a ihned se začali modliti modlitby za umí-

rajícího. Bratr Konrád již nemohl ani mluvit. Tu zazní s věží öttinských chrámů zvony svou večerní melodií na klekání, a s nimi zaplesaly zvony nebeské v radostném hlaholu, zvonily znavenému poutníkovi, věrnému služebníku a velikému ctiteli Marie Panny, k věčnému, krásnému odpočinku.

Zesnul bratr Konrád, a to právě v té denní době, mezi sedmou a osmou hodinou večerní, kdy se za mladých let každý den modlíval za pomoc a útěchu umírajících.

Tělo bylo okázale vystaveno v kapli Matky Boží. Všichni, kdož přišli, přilákáni byvše pověstí o jeho svatosti, tlačili se, aby ho uviděli a s ním se rozloučili. Jedněmi ústy prohlašovali: „Máme zase jednoho mocného přímluvce u Pána Boha; ten nás jistě vyslyší!“ V úterý 24. dubna byl slavný pohřeb. Průvod se ubíral kolem milostné kaple (aby bratr Konrád mohl naposledy pozdraviti Tu, již tolik miloval) do klášterní hrobky, v níž se tak často za zemřelé modlíval. Avšak nezůstal v ní dlouho.

Začala se šířiti jeho úcta, jež ukázala jasně, že čím byl bratr Konrád lidu za života, tím zůstal i po smrti: přítelem, bratrem, rádcem, ochráncem a orodovníkem. Důvěra v jeho pomoc vrůstala neustále. U nového vrátného skládali lidé svá poděkování, své prosby, svá vyslyšení a dávali na mše sv., aby poděkovali za podivuhodnou pomoc. K jeho hrobu ovšem nemohli, ježto však hrobka měla vzdušný otvor

do ulice, volali jím často: „Pozdrav Bůh, bratře Konráde!“

Zatím se chystali ve Starém Öttingu k dávno žádané stavbě velkého poutního kostela. V roce 1908 se zdálo, že uskutečnění stavby je velmi blízké. Ale P. Kvardián měl pojednou tolik nesnází, že se netajil s obavou, že se stavby sejde. Jednoho dne se potkal se zbožnou ženou, jež mu skličnému říkala: „Tam dole v hrobce máte toho, který Vám pomůže.“

A od té chvíle sestupoval P. Kvardián každý den po mši svaté do hrobky a u rakve sluhy Božího prosil o pomoc. A podivuhodně překonal snadno všechny překážky. Pak přišel jedenadvacátý duben roku 1911, kdy právě před jedenácti lety zesnul bratr Konrád. A ráno prosí P. Kvardián u rakve: „Bratře Konráde, jsi-li opravdu svatým, pomoz! Potřebuji 1.000 marek na stavbu.“

Jest již po obědě, když volá bratr vrátný P. Kvardiána do hovorny. Tam vidí neznámého pána, jenž mu praví: „Uložil jsem Vám v hypoteční bance v Mnichově obnos na stavbu. Po zapravení výloh Vám zbude 1000 marek.“

Také uzavřel P. Kvardián se svatým bratrem smlouvu: „Pomůžeš-li mi postavit basiliku, postarám se o tvé blahořečení.“ A bratr Konrád pomohl. Rychle a bez nehody pokračovala stavba a třináctého října 1912 byl jeden z největších bavorských kostelů posvěcen. Tehdy za-

počal stavitel plniti daný slib. Den po svěcení bylo tělo Konrádovo za přítomnosti biskupovy a komise přeneseno do kaple, rakev otevřena a tělo zkoumáno. Bylo zajímavé, že se uchoval před rozkladem prostřední prst levé ruky. Vzpomněli si, že kolem něho měl otočený vždy růženec. Pak bylo vloženo do cínové rakve, a ta zase do dřevěné, a přeneseno do kostela, kde bylo uloženo do nového, zděného hrobu blízko presbytáře. Jeho hrob byl nyní přístupný a důkuvzdání lidu nemělo konce. Konečně roku 1914, právě ve dvacátém výročí jeho smrti, započal se biskupský proces blahořečení, jenž byl ukončen v lednu 1915 po devadesáti šesti zasedáních. Ale zatím zuřila světová válka a záznaky jednání, jež měly asi 2.300 stran, dostaly se až po pěti letech do Říma. V lednu 1925 byl pak započat proces apoštolský, při němž bylo vyslechnuto osmdesát šest svědků a po stošedesátém zasedání byly spisy odevzdány Kongregaci posvátných obřadů.

Když se pak podruhé otevřel jeho hrob, a to 13. října 1925, před papežskou komisí, stalo se něco neočekávaného. Zpráva o otevření hrobu se totiž rozšířila po celém městečku, a kdo jen mohl, domácí i poutníci, všichni spěchali k basilice. Ač byl přístup zakázán, přece se protlačili až k rakvi. Policie byla bezmocná. Papežská komise byla dojata láskou, již ukázal zbožný lid vůči svému milovanému zesnulému, a když viděla, jak líbali jeho rakev, plakali a

skoro všichni dávali dotýkati buď kříž nebo růženec nebo obraz svatých, do hedvábí zahalených kostí, byla o té lásce ještě víc ujištěna. Jedna žena zvedla svoji pětiletou dcerušku, jež byla již dvě léta chromá, a držela její nožičky nad otevřenou rakví, zatím co děvčátko volalo. „Prosím tě, milý bratře Konráde, uzdrav mě!“ Den nato bylo děvčátko uzdraveno. Teprve v poledne, kdy ustal na krátký čas proud lidí, byly dveře basiliky uzavřeny. Na druhý den byla rakev položena do nového hrobu, tentokráte již blízko oltáře, na pravé straně presbytáře.

„Jděte ke Konrádovi . . . !“

Od té chvíle, totiž od okamžiku druhého otevření jeho rakve, šíří se úcta jeho po celé Evropě, v Americe, Australii i v Africe. Jeho hrob, navštěvovaný stále tichými prosebníky, jest ozdoben světly a kvítím. V poutní době k němu přicházejí sta, ba i tisíce denně, a je také mnoho těch, kteří posílají aspoň dopis, by byl položen na jeho hrob.

Jeho pomoc je velmi vydatná. Každodenně přicházejí zprávy o jeho pomoci v nejrozmanitějších případech. Rolník cítí ji ve stáji i na poli, v lese, ve stodole, v domě i v rodině. Sv. Konrád se ujímá každého, pečuje, aby se uskutečnila dobrá manželství, stará se o mladé i o staré hříšníky, vzdálené i blízké pohany, pomáhá misionářům v cizích krajích, neptá se,

kterou řečí prosebník mluví, ke kterému národu patří, proti jakému nebezpečí bojuje, nýbrž každého se ujímá a vede k cíli. Člověk žasne, jak krásně a lehce pomáhá v těžkostech, a vděčně s úctou poklekne. Ví radu i tam, kde lidský rozum jest bez moci. Často již zmařil sobecké plány, zničil úklady bezbranným, vzbudil ochránce, o kterém ani netušili, souženým vyprosil sílu k vytrvalosti. Velmi mnoho zázraků mluví o mocné jeho přímluvě.

Zkuste to i vy, důvěřujte také a uzříte, ale napřed musíte věřit, pokorně prositi a zachováti si svědomí čisté. Po těchto mostech přichází nám nejraději milost Boží vstříc.

Bůh sám nám vydal svědectví o tomto svatém muži tím, že ho Náměstek Ježíše Krista, Sv. Otec Pius XI., povýšil na oltář a zařadil mezi svaté, na Hod Boží Svatodušní, dne dvacátého května 1934.

I naše cesta vede tam, kam on kráčel. Sv. Otec Pius XI. o něm pravil: „Nestůjte a nehleďte k nebi! Jest potřeba, abyste ho ve svém životě následovali. Jeho život je nám velikým kázáním.“

„Apoštol dobrého příkladu, jenž v malém byl věrný.“ O jeho životě jsme slyšeli věci, které bychom my sami také dokázali, kdybychom se jen pilně vyhýbali tomu, čemu se vyhýbal on, a kdybychom poctivě bojovali proti tomu, proti čemu on bojoval. Konejme všechny povinnosti

z lásky k Pánu Bohu a tím napodobíme sv. Konráda způsobem nejvěrnějším a tak také se nejvíce zalíbíme Pánu Bohu.

Prameny, z nichž bylo čerpáno: Ingeborg Magnussen. Bruder Konrad — Ars sacra, Mnichov. P. Joseph Anton O. M. Cap. Bruder Konrad — Kösel — Pustet — Mnichov. Analecta Ordinis Minorum Capucinatorum — Fasc. VI. Volum. L.

Ve sbírce „Životem“ vyšlo již přes 200 pou-
tavých, laciných brožur, které vás poučují
o všech důležitých otázkách životních.
Kupujte a rozšiřujte je! Konáte tím důležitý
apoštolát. Vyžádejte si seznam dosud vyšlých
čísel. Odebírejte sbírku „Životem“ jako
časopis. Jeden ročník (24 čísel) stojí 13 Kč.

Imprimi potest. P. Aegidius, Prov. Ord. Min. Cap. Nihil
obstat: Mons. Dr. Antonius Bořek-Dohalský, censor. Impri-
matur N. 11.631. Pragae, die 10. Septembris 1934. Prael.
Dr. Theophilus Opatrný, Vicarius generalis.

„ŽIVOTEM“. Úvahy náboženské, výchovné a sociální.
Vychází v Hlučíně dvakrát v měsíci. Cena jednoho
sešitu 50 hal. 24 sešitů jeden ročník. Předplácí se na
celý ročník i s poštovným 13 Kč. Vydavatel Exerciční
dům, Hlučín ve Slezsku. Řídí R. Schikora, C. Ss. R.
v Mor. Ostravě. - Odpovědný redaktor Jan Miekisch
v Hlučíně. - Tiskla Typia v M. Ostravě, Přívozká 8.